

Ankara Kalesi Bölgesinde Yaşayan Kadınların Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanunun Kadın Sağlığı ile İlgili Bölümlerine İlişkin Bilgi Düzeyleri

THE INFORMATION LEVEL OF WOMEN LIVING IN ANKARA, KALE DISTRICT ABOUT THE SECTIONS RELATED WITH WOMEN'S HEALTH OF NEW TURKISH CIVIL CODE, NEW TURKISH CRIMINAL CODE AND PROTECTION OF FAMILY CODE

Sultan AYAZ,^a Şengül YAMAN EFE^b

^aHalk Sağlığı Hemşireliği, ^bKadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği, Gazi Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu, ANKARA

Özet

Bu araştırma, Ankara Kalesi bölgesinde yaşayan 15 yaş üzeri kadınların, Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığını ilgilendiren bölümlerine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini Ankara Kalesi bölgesinde yaşayan 15 yaş üzeri kadınlar oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme 200 kadın alınmıştır. Verilerin toplanmasında anket formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kadınların sosyodemografik özellikleri, ikinci bölümde Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu, Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığını ilgilendiren bölümlerine ilişkin önermeler yer almaktadır. Verilerin istatistiksel analizinde ki kare testi kullanılmıştır.

Araştırmaya katılan kadınların yaş ortalaması 35.31 ± 12.3 olup, kadınların %53'ü 35 yaş altı grupta, %85'i evli, %64'ü ilkokul mezunu, %93'ü herhangi bir işte çalışmamakta, %76'sı çekirdek ailede yaşamakta ve %42'sinin en uzun yaşadığı yer il merkezidir. Kadınların %91.5'inin "Eşler evli ise aynı evi paylaşmak zorundadır", %90.5'inin "Zina suçtur", %87'sinin "Kadının izni olmadan kısırlaştırılması suçtur" önermelerine yanlış yanıt verdikleri belirlenmiştir.

Bu çalışmada 15 yaş üzeri kadınların, Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığı ile ilgili bölümlerine ilişkin bilgi düzeylerinin çoğunlukla yanlış ya da yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular ışığında; eğitim ve danışmanlık rolü olan hemşirelerin, kadınları "kadın sağlığını" etkileyen kanun maddeleri konusunda bilgilendirilmeleri ve bu bilgilerini uygulamaya aktarabilmeleri için desteklemeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yasa; kadın sağlığı; hemşirenin rolü

Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2007, 15:69-80

Abstract

This research has been conducted in order to determine the information levels of women aged 15 years and older about the sections related with women's health of new Turkish civil code, new Turkish criminal code and protection of family code.

The universe of the study consisted of women aged 15 years and older who live in Ankara, Kale District. The sample group consisted of 200 women. A questionnaire has been used to collect data. The questionnaire was of two parts. First part was about the sociodemographical data of the women and the second part consisted proposals about women's health form the related parts of new Turkish civil code, new Turkish criminal code and protection of family code. The data has been analyzed by khi square test.

The mean age of the women included in the study was 35.31 ± 12.3 years, 53% of them were under 35 years old, 85% of them were married, 64% of them were graduate of primary school, 93% of them were unemployed. 76% of them were living in core family. The longest habitation place of 42% of them was city center. 91.5% of the women gave wrong answer to the "If partners are married they should share the same house" proposal. 90.5% of the women gave wrong answer to the "Fornication is a crime" proposal. And the wrong answer rate was 87% to the "Sterilization of the women without her consent is a crime" proposal.

In this study the information of women aged 15 years and older about the sections related with women's health of new Turkish civil code, new Turkish criminal code and family protection code has been determined mostly as false or insufficient. Under these findings nurses which also have the role of educating and counseling, should inform the women about legal issues affecting women's health and give support to implement these issues.

Key Words: Legislation & jurisprudence; women's health; nurse's role

Geliş Tarihi/Received: 18.10.2006 **Kabul Tarihi/Accepted:** 28.12.2006

Yazışma Adresi/Correspondence: Sultan AYAZ
Gazi Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu,
Halk Sağlığı Hemşireliği, ANKARA
sultan@gazi.edu.tr

Copyright © 2007 by Türkiye Klinikleri

Türkiye Klinikleri J Med Ethics 2007, 15

Kanunlar toplumsal yaşamı düzenleyen, uyulmadığında belirli yaptırımları olan, devlet tarafından belirlenmiş kurallardır. Kanunlar toplumdaki tüm bireylere hitap etmekte,

bireyler arasındaki ilişkileri düzenlemekte ve eşit fırsatlar sağlanması için zemin hazırlamaktadır.¹ Buna yönelik olarak ilk Türk Medeni Kanunu 1926 yılında yürürlüğe girmiştir.² Kanunlar toplumun ihtiyaçlarına göre şekillenmektedirler. Toplumun gelişmesi, ihtiyaçların değişmesine paralel olarak kanunlarda da değişiklik yapılması gündeme gelmektedir. Yıllar içerisinde değişen toplumsal ihtiyaçlara yönelik olarak ilk medeni kanunda çeşitli düzenlenmeler yapılmış olsa da günümüz ihtiyaçlarına cevap vermediği düşünülerek yeni medeni kanun hazırlanmıştır.

Türk Medeni Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 27/11/2001 tarihinde kabul edilmiş ve 8/12/2001 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Medeni kanunda kadınların yaşamlarını etkileyebilecek pek çok değişiklik yapılmıştır. Örneğin eski medeni kanunda yer alan "Koca evlilik birliğinin reisidir" kuralı kaldırılarak, birliğin yönetiminde eşlere eşit söz hakkı tanınmıştır. Bu maddenin değişimine paralel ailede alınan kararlarda kadının da söz sahibi olması için fırsat sağlanmıştır. Bu değişim kadının kamu alanına çıkması, toplumsal yaşamın her alanında etkin ve etkili kılınması için temel oluşturmaktadır.² Benzer şekilde Türk Ceza Kanunu'nda da kadınların yaşamlarını etkileyecek birçok değişiklik yapılarak 01 Haziran 2005 tarihinden itibaren yürürlüğe sokulmuştur. Örneğin yeni Türk Ceza Kanunu ile evlilik içinde de cinsel saldırı olabileceği kabul edilmiş ve kadının şikayeti durumunda belirli bir cezai yaptırım öngörülmüştür.³

Kadınları ilgilendiren bir diğer yasa da 1998 yılında yürürlüğe giren Ailenin Korunmasına Dair Kanun'dur. Bu kanunla kadınların eşlerinden zarar verici herhangi bir davranış görmeleri durumunda devlet eliyle kadınları korumaya yönelik önlemler alınması için olanak sağlanmıştır.⁴

Kanuni düzenlemeler her ne kadar toplumsal yaşamı düzenlemeye yönelik yenilense de bu değişimlerin işlevsel hale gelmesi için devlet görevlilerinin (polis, avukat, hakim gibi) bu değişimlere duyarlı davranıp uygulamaya sokması ve bireylerin haklarını bilerek bunları talep etmesi gerekmektedir. Bu noktada toplum sağlığının korunması ve

sürdürülmesinde önemli rolü olan hemşirelere de önemli sorumluluklar düşmektedir.

Türk Hemşireler Birliği'nin yaptığı tanıma göre hemşirelik; bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını ve esenliğini koruma, geliştirme ve iyileştirme amacına yönelik; hizmetlerin planlanması, örgütlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesinde sorumlu; bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplini.⁵ Bununla birlikte, hemşire bireyin haklarının çiğnendiği bir sağlık sisteminde, bireyin savunuculuğunu yapar, bireylerin sağlığının korunması ve geliştirilmesine yönelik sağlık eğitimi planları ve uygular.^{6,7} Sağlık ekibinde önemli rolü olan hemşirenin başlıca işlevi, sağlam ve hasta bireye yardımcı olmaktır ki, bu yardım öncelikle sağlam kişinin sağlığını sürdürme çalışmaları ile başlar. Sağlığı korumak ve yükseltmek hemşirenin giderek artan önemli görevlerinden birisidir. Hemşirelerin sağlık eğitimi planlamadan önce, bireyin sağlığı hakkındaki bilgilerini, tutumlarını, bunları etkileyen faktörleri değerlendirebilmeyi bilmesi ve bilgi verici, kural koyucu yaklaşımlardan çok bireyin kendi kararlarını verebilmesine yardım edecek şekilde bireyi yetkilendirici bir yaklaşıma sahip olması gerekmektedir.^{8,9} Hemşirenin eğitici rolü önemli bir işlevdir ve bireylerin sağlığını etkileyecek konularda bu işlevini yerine getirmesi beklenmektedir. Bu nedenle değişen kanunlardan bireylerin, özellikle de kadınların haberdar edilmesi konusunda hemşireye önemli sorumluluklar düşmektedir.

Sağlık; sadece hastalık ya da sakatlığın yokluğu olmayıp, fiziksel, zihinsel ve sosyal yönden tam bir iyilik halidir.¹⁰ Buna paralel kadın sağlığı da; kadınların duygusal, sosyal ve fiziksel iyilik halini içermekte ve tüm bunlar yaşamlarının biyolojik olduğu kadar sosyal, ekonomik ve siyasi çerçevesi ile de belirlenmektedir. Bu noktada kadın sağlığının sosyal, ekonomik ve siyasi boyutunun iyileştirilmesi için kadınların değiştirilen kanunlardan haberdar edilmesi ve kanunların uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada; Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanun'un kadın sağlığını etkileyen maddelerinden kadınların ne kadar haberdar olduklarını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntemler

Bu araştırma, 01 Mart–31 Mayıs 2006 tarihleri arasında, Ankara Kalesi bölgesinde yaşayan 15 yaş üzeri kadınların, Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığını ilgilendiren bölümlerine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı nitelikte yapılmıştır.

Ankara Kalesi bölgesinde yaşayan nüfusun %49.3'ünü (32571 kadın) kadınlar oluşturmaktadır. Ankara'nın Altındağ semtinde kale içinde (1735 hane, 6612 nüfus) yaşayan halk gelir düzeyi ve sosyokültürel yapısı açısından en alt dilimde yer almaktadır. Bu bölgede yaşayan kadınların çoğunun sosyoekonomik ve öğrenim durumlarının düşük olması, çalışmaması, yaklaşık yarısının 18 yaş ve daha erken evlenmesi gibi nedenlerden dolayı bu bölge seçilmiştir.¹¹ Ankara Kalesi bölgesi Türkiye'nin her yerinden göç alan bir gecekondu bölgesidir. Bu bölgenin kozmopolit yapısı gereği Türkiye genelini yansıtabileceği düşünülmüştür.

Araştırmanın evrenini Ankara kalesi bölgesinde yaşayan 15 yaş üzeri kadınlar oluşturmuştur. Bu bölgedeki 15 yaş üzeri kadın nüfusunun yaklaşık 2000 olduğu belirlenmiş olup araştırmanın örnekleme 164 kadın olarak hesaplanmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini arttırmak amacıyla örnekleme 200 kadın alınmıştır. Bu araştırma Helsinki Deklerasyonu prensiplerine uygun olarak yapılmıştır. Anket formu doldurulmadan önce kadınlara çalışmanın amacı hakkında bilgilendirme yapılarak çalışmaya katılmayı isteyip istemedikleri sorulmuştur.

Verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından hazırlanan anket formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kadınların sosyodemografik özellikleri, ikinci bölümde Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu, Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığını ilgilendiren bölümlerine ilişkin maddeler doğrultusunda hazırlanmış önermeler yer almaktadır. Bu önermeler Yeni Türk Medeni Kanununun 102., 124., 162., 192., 168., 173., 185., 186., 187., 193., 202., 292., 305., 307., maddeleri, Yeni Türk Ceza Kanununun 82., 100., 101., 230., 287., maddeleri, Ailenin Korunmasına Dair Kanun

nun 1. maddesi ve Eski Türk Ceza Kanunundan çıkarılan kadın sağlığını ilgilendiren bazı maddeler doğrultusunda hazırlanmıştır. Bu önermelerin bazılarında doğru, bazılarında ise yanlış ifadeler kullanılmıştır.

Doğru önermeler aşağıda belirtilmiştir:

- ✓ Evlilik dışı doğan bir çocuk, evlilik içi doğan çocuklarla aynı haklara sahiptir ve mirastan da eşit yararlanır.
 - ✓ Eşlerin birbirine onur kırıcı davranışta bulunması ve kötü muamele etmesi boşanma sebebidir.
 - ✓ Boşanma sonrası kadın isterse eski eşinin soyadını taşıyabilir.
 - ✓ Eşlerden birisi diğerine ya da çocuklara şiddet uygularsa, şikayet edildiği takdirde evden uzaklaştırılır.
 - ✓ Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir.
 - ✓ Özel durumlar hariç gebeliğin 10. haftasından sonra küretaj yaptıran cezalandırılır.
 - ✓ Kadının izni olmadan kısırlaştırılması suçtur.
- ### Yanlış önermeler aşağıda belirtilmiştir:
- ✓ Kadınlar resmi olarak 15 yaşında evlenebilirler.
 - ✓ Kadın eşinin izni olmadığı sürece çalışmaz.
 - ✓ Evlilik içinde erkek kadınla istediği zaman ilişkiye girebilir.
 - ✓ Eşler evli ise aynı evi paylaşmak zorundadır.
 - ✓ Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır.
 - ✓ Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir.
 - ✓ Eşler boşanırken tapular kimin üzerine ise mallar onun olur.
 - ✓ Ailenin reisi erkektir.
 - ✓ Kadın eşi olmadan borçlanamaz, kredi çekemez.
 - ✓ Zina suçtur.
 - ✓ Bekar kişiler evlat edinemez.

- ✓ Çocuğu olan aileler evlat edinemez.
- ✓ Tecavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zararının yırtılması gerekir.
- ✓ Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır.
- ✓ Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez.
- ✓ Eğer tecavüz suçu hayat kadınına yönelik işlenmişse cezada indirim yapılır.
- ✓ Aileler şüphelendiği takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler.
- ✓ Eğer kadın evlilik dışı bir çocuk doğurmuşsa ve bebeği öldürmüşse cezasında indirim yapılır.
- ✓ Namus cinayetlerinde ceza indirimi yapılır.
- ✓ İmam nikahı ile yaşamak suçtur, cezalandırılır.

Araştırmadan elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 11.0 (Statistical Package For Social Sciences) programı ile değerlendirilmiştir. Bireylerin bazı sosyodemografik özellikleri bağımsız değişken, Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığını ilgilendiren önermelere verilen yanıtlar bağımlı değişken olarak alınmıştır.

Önermelere verilen yanıtlar değerlendirilirken; tüm önermeler doğru yanıtları ile değerlendirilmiştir. Doğru önermelere verilen doğru-yanlış yanıtları aynı şekilde bırakılmıştır. Yanlış önermelere verilen doğru yanıtlar yanlış olarak, yanlış yanıtlar doğru olarak değiştirilmiştir.

Bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde ki kare testi kullanılmıştır.

Bulgular

Araştırmaya katılan kadınların yaş ortalaması 35.31 ± 12.3 olup, kadınların %53'ü 35 yaş altı grubunda, %85'i evli, %64'ü ilkokul mezunu, %93'ü herhangi bir işte çalışmamakta, %76'sı çekirdek ailede yaşamakta ve %42'sinin en uzun yaşadığı yer il merkezidir (Tablo 1).

Kadınların önermelere verdikleri yanıtlar incelendiğinde; kadınların %91.5'inin "Eşler evli ise aynı evi paylaşmak zorundadır", %90.5'inin "Zina

Tablo 1. Araştırmaya katılan kadınların sosyodemografik özellikleri.

Sosyodemografik Özellikler	Sayı	(n:200) %
Yaş		
35 yaş altı	53	53.0
35 yaş ve üzeri	47	47.0
Medeni durumu		
Evli	170	85.0
Bekar	13	6.5
Dul	17	8.5
Öğrenim durumu		
Okuryazar değil	36	18.0
İlkokul	128	64.0
Ortaokul	23	11.5
Lise	13	6.5
Çalışma durumu		
Çalışıyor	14	7.0
Çalışmıyor	186	93.0
Aile tipi		
Çekirdek	152	76.0
Geniş	48	24.0
En uzun yaşadığı yer		
Köy	39	19.5
İlçe	77	38.5
İl merkezi	84	42.0

suçtur", %87'sinin "Kadının izni olmadan kısırlaştırılması suçtur" önermelerine yanlış yanıt verdikleri; %76.5'inin "İmam nikahı ile yaşamak suçtur, cezalandırılır". %71'inin "Eğer kadın evlilik dışı bir çocuk doğurmuşsa ve bebeği öldürmüşse cezasında indirim yapılır", %60'ının "Boşanma sonrası kadın isterse eski eşinin soyadını taşıyabilir" ve "Kadınlar resmi olarak 15 yaşında evlenebilirler" önermelerine doğru yanıt verdikleri belirlenmiştir (Tablo 2).

Kadınların yaşlarına göre önermelere verdikleri yanıtlar incelendiğinde; "Eşler boşanırken tapular kimin üzerine ise mallar onun olur", "Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez", "Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır" ve "Aileler şüphelendiği takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler" önermelerine 35 yaş altı kadınların doğru yanıt verme oranlarının daha yüksek olduğu (sırasıyla %54.7, %25.5, %32.1, %34) ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$) (Tablo 3).

Tablo 2. Araştırmaya katılan kadınların Yeni Medeni Kanun, Yeni Türk Ceza Kanunu, Ailenin Korunmasına dair kanunun maddelerine ilişkin hazırlanan önermelere verdikleri yanıtların dağılımı.

Önermeler	(n:200)					
	Doğru		Yanlış		Bilmiyorum	
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Kadınlar resmi olarak 15 yaşında evlenebilirler	120	60.0	70	35.0	10	5.0
Kadın eşinin izni olmadığı sürece çalışamaz	61	30.5	138	69.0	1	0.5
Evlilik içinde erkek kadını istediği zaman ilişkiye girebilir	80	40.0	109	54.5	11	5.5
Eşler evli ise aynı evi paylaşmak zorundadır	12	6.0	183	91.5	5	2.5
Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır	69	34.5	64	32.0	67	33.5
Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir	56	28.0	133	66.5	11	5.5
Eşler boşanırken tapular kimin üzerine ise mallar onun olur	98	49.0	76	38.0	26	13.0
Ailenin reisi erkektir	62	31.0	131	65.5	7	3.5
Evlilik dışı doğan bir çocuk, evlilik içi doğan çocuklarla aynı haklara sahiptir ve mirastan da eşit yararlanır	65	32.5	101	50.5	34	17.0
Kadın eşi olmadan borçlanamaz, kredi çekemez	57	28.5	112	56.0	31	15.5
Zina suçtur	14	7.0	181	90.5	5	2.5
Eşlerin birbirine onur kırıcı davranışta bulunması ve kötü muamele etmesi boşanma sebebidir	57	28.5	137	68.5	6	3.0
Boşanma sonrası kadın isterse eski eşinin soyadını taşıyabilir	120	60.0	44	22.0	36	18.0
Bekar kişiler evlat edinemez	64	32.0	109	54.5	27	13.5
Çocuğu olan aileler evlat edinemez	74	37.0	103	51.5	23	11.5
Eşlerden birisi diğerine ya da çocuklara şiddet uygularsa, şikayet edildiği takdirde evden uzaklaştırılır	32	16.0	132	66.0	36	18.0
Tecavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zarının yırtılması gerekir	60	30.0	118	59.0	22	11.0
Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır	33	16.5	132	66.0	35	17.5
Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez	52	26.0	118	59.0	30	15.0
Eğer tecavüz suçu hayat kadınına yönelik işlenmişse cezada indirim yapılır	87	43.5	45	22.5	68	34.0
Aileler şüphelendiği takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler	54	27.0	133	66.5	13	6.5
Eğer kadın evlilik dışı bir çocuk doğurmuşsa ve bebeği öldürmüşse cezasında indirim yapılır	142	71.0	16	8.0	42	21.0
Namus cinayetlerinde indirim yapılır	113	56.5	47	23.5	40	20.0
Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir	71	35.5	100	50.0	29	14.5
Özel durumlar hariç gebeliğin 10. haftasından sonra küretaj yaptırılan cezalandırılır	49	24.5	110	55.0	41	20.5
Kadının izni olmadan kısırlaştırılması suçtur	13	6.5	174	87.0	13	6.5
İmam nikahı ile yaşamak suçtur, cezalandırılır	153	76.5	32	16.0	15	7.5

Kadınların öğrenim durumlarına göre önermelere verdikleri yanıtlar incelendiğinde; “Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir”, “Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır”, “Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir”, “Kadın eşi olmadan borçlanamaz, kredi çekemez” ve “Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır” önermelerine en fazla lise mezunlarının doğru yanıt verdikleri (sırasıyla %61.5, %53.8, %61.5, %69.2, %53.8) ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4).

“Aileler şüphelendiği takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler” önermesine; okuryazar olmayanların en fazla yanlış yanıt verdikleri (%77.8) ve gruplar arasındaki

farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur ($p < 0.05$) (Tablo 4).

Kadınların medeni durumlarına göre önermelere verdikleri yanıtlar incelendiğinde; “Evlilik içinde erkek kadını istediği zaman ilişkiye girebilir” ve “Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir” önermesine en fazla bekarların doğru yanıt verdikleri (sırasıyla %69.2, %37.6), “Evlilik dışı doğan bir çocuk, evlilik içi doğan çocuklarla aynı haklara sahiptir ve mirastan da eşit yararlanır”, “Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır” ve “Tecavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zarının yırtılması gerekir” önermelerine en fazla evli kadınların doğru yanıt verdikleri (%52.4, %17.1, %33.5), “Kadın eşi olmadan borçlanamaz, kredi çekemez” ve “Boşanma sonrası kadın isterse

Tablo 3. Kadınların yaşlarına göre önermelere verdikleri yanıtların dağılımı.

Önermeler ve verilen yanıtlar		Yaş		Değer	
		35 yaş altı	35 yaş ve üzeri		
Eşler boşanırken tapular kimin üzerine ise mallar onun olur	Bilmiyorum	Sayı	31	45	x²:7.654 p: 0.022
		%	%29.2	%47.9	
	Doğru	Sayı	58	40	
		%	%54.7	%42.6	
	Yanlış	Sayı	17	9	
		%	%16.0	%9.6	
Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır	Bilmiyorum	Sayı	58	74	x²:16.041 p:0.000
		%	%54.7	%78.7	
	Doğru	Sayı	27	6	
		%	%25.5	%6.4	
	Yanlış	Sayı	21	14	
		%	%19.8	%14.9	
Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez	Bilmiyorum	Sayı	54	64	x²:6.273 p: 0.041
		%	%50.9	%68.1	
	Doğru	Sayı	34	18	
		%	%32.1	%19.1	
	Yanlış	Sayı	18	12	
		%	%17.0	%12.8	
Aileler şüphelendiği takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler	Bilmiyorum	Sayı	62	71	x²:6.605 p: 0.037
		%	%58.5	%75.5	
	Doğru	Sayı	36	18	
		%	%34.0	%19.1	
	Yanlış	Sayı	8	5	
		%	%7.5	%5.3	

eski eşinin soyadını taşıyabilir” önermelerine en fazla evli kadınların yanlış yanıt verdikleri (sırasıyla %59.4, %63.5) ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (**p< 0.05**) (Tablo 5).

Kadınların çalışma durumlarına göre “Ailenin reisi erkektir” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğinde; çalışan kadınların (%64.3) çalışmayan kadınlara (%28.5) göre daha fazla doğru yanıt verdikleri ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (**p< 0.05**) (Tablo 6).

Kadınların aile tiplerine göre önermelere verdikleri yanıtlar incelendiğinde; “Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır” önermesinin hem çekirdek ailede (%60.5) hem de geniş ailede yaşayan kadınlar (%83.3) tarafından yüksek oranda bilinmediği görülmektedir. “Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır”, “Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir” ve “Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez” önermelerine verilen yanıtlar incelendiğinde; geniş ailede yaşayan kadınların (sırasıyla

%47.9, %14.6, %25) çekirdek ailede yaşayan kadınlara göre daha yüksek oranda yanlış yanıt verdikleri ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (**p< 0.05**) (Tablo 7).

Kadınların yerleşim yerlerine göre önermelere verdikleri yanıtlar incelendiğinde; “Kadınlar resmi olarak 15 yaşında evlenebilirler”, “Kadın eşinin izni olmadığı sürece çalışamaz”, “Kadın eşi olmadan borçlanamaz, kredi çekemez” ve “Tecavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zarının yırtılması gerekir” önermelerine ilde yaşayanların daha yüksek oranlarda doğru yanıtlar verdikleri (sırasıyla %63.1, %40.5, %41.7, %35.7) ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu saptanmıştır (**p< 0.05**). Tüm yerleşim yerlerindeki kadınların (köy %61.5, ilçe %83.1, il %77.4) “İmam nikahı ile yaşamak suçtur, cezalandırılır” önermesi hakkındaki bilgilerinin yetersiz olduğu dikkati çekmektedir. Gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir (Tablo 8).

Tablo 4. Kadınların öğrenim durumlarına göre önermelere verdikleri yanıtların dağılımı.

Önermeler ve verilen yanıtlar		Öğrenim Durumu				Değer	
		Okuryazar değil	İlkokul Mezunu	Ortaokul Mezunu	Lise Mezunu		
Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir	Bilmiyorum	Sayı %	6 %16.7	18 %14.1	1 %4.3	4 %30.8	x²:15.778 p: 0.015
	Doğru	Sayı %	18 %50.0	56 %43.8	18 %78.3	8 %61.5	
	Yanlış	Sayı %	12 %33.3	54 %42.2	4 %17.4	1 %7.7	
Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır	Bilmiyorum	Sayı %	11 %30.6	45 %35.2	7 %30.4	4 %30.8	x²:14.709 p:0.023
	Doğru	Sayı %	6 %16.7	44 %34.4	12 %52.2	7 %53.8	
	Yanlış	Sayı %	19 %52.8	39 %30.5	4 %17.4	2 %15.4	
Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir	Bilmiyorum	Sayı %	2 %5.6	8 %6.3	1 %4.3	-	x²:14.244 p: 0.027
	Doğru	Sayı %	4 %11.1	35 %27.3	9 %39.1	8 %61.5	
	Yanlış	Sayı %	30 %83.3	85 %66.4	13 %56.5	5 %38.5	
Kadın eşi olmadan borçlanamaz. kredi çekemez	Bilmiyorum	Sayı %	4 %11.1	22 %17.2	4 %17.4	1 %7.7	x²:14.478 p: 0.025
	Doğru	Sayı %	7 %19.4	33 %25.8	8 %34.8	9 %69.2	
	Yanlış	Sayı %	25 %69.4	73 %57.0	11 %47.8	3 %23.1	
Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır	Bilmiyorum	Sayı %	6 %16.7	17 %13.3	5 %21.7	7 %53.8	x²:19.541 p: 0.003
	Doğru	Sayı %	3 %8.3	21 %16.4	6 %26.1	3 %23.1	
	Yanlış	Sayı %	27 %75.0	90 %70.3	12 %52.2	3 %23.1	
Aileler şüphelendiği takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler	Bilmiyorum	Sayı %	3 %8.3	4 %3.1	2 %8.7	4 %30.8	x²:22.056 p: 0.001
	Doğru	Sayı %	5 %13.9	37 %28.9	10 %43.5	2 %15.4	
	Yanlış	Sayı %	28 %77.8	87 %68.0	11 %47.8	7 %53.8	

Tartışma

Ankara Kalesi bölgesinde yaşayan 15 yaş üzeri kadınların, Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığı ile ilgili bölümlerine ilişkin bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada; yaş, öğrenim durumu, medeni durum, çalışma durumu, aile tipi ve yerleşim yeri gibi kadınların sosyodemografik özelliklerinin, yukarıda belirtilen kanunların kadın sağlığını ile ilgili bölümlerine ilişkin bilgilerini etkilediği belirlenmiştir. Kadınların sosyodemografik özelliklerinin

özellikle hangi kanun maddelerini etkilediği aşağıda sunulmaktadır:

Yaş

Kadınların yaşlarına göre “Eşler boşanırken tapular kimin üzerine ise mallar onun olur”, “Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez”, “Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır” ve “Aileler şüphelendiği takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler” önermeleri incelendiğinde; 35 yaş altı kadınların önermelere 35 yaş üstündeki kadın-

Tablo 5. Kadınların medeni durumlarına göre önermelere verdikleri yanıtların dağılımı.

Önermeler ve verilen yanıtlar			(n:200)			Değer
			Medeni Durum			
			Evli	Bekar	Dul	
Evlilik içinde erkek kadını istediği zaman ilişkiye girebilir	Bilmiyorum	Sayı %	7 %4.1	2 %15.4	2 %11.8	x²:12.153 p: 0.016
	Doğru	Sayı %	67 %39.4	9 %69.2	4 %23.5	
	Yanlış	Sayı %	96 %56.5	2 %15.4	11 %64.7	
Evlilik dışı doğan bir çocuk evlilik içi doğan çocuklarla aynı haklara sahiptir ve mirastan da eşit yararlanır	Bilmiyorum	Sayı %	26 %15.3	6 %46.2	2 %11.8	x²:10.128 p:0.038
	Doğru	Sayı %	89 %52.4	5 %38.5	7 %41.2	
	Yanlış	Sayı %	55 %32.4	2 %15.4	8 %47.1	
Kadın eşi olmadan borçlanamaz. kredi çekemez	Bilmiyorum	Sayı %	27 %15.9	1 %7.7	3 %17.6	x²:9.872 p: 0.043
	Doğru	Sayı %	42 %24.7	8 %61.5	7 %41.2	
	Yanlış	Sayı %	101 %59.4	4 %30.8	7 %41.2	
Boşanma sonrası kadın isterse eski eşinin soyadını taşıyabilir	Bilmiyorum	Sayı %	30 %17.6	4 %30.8	2 %11.8	x²:12.239 p: 0.016
	Doğru	Sayı %	32 %18.8	3 %23.1	9 %52.9	
	Yanlış	Sayı %	108 %63.5	6 %46.2	6 %35.3	
Tecavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zarının yırtılması gerekir	Bilmiyorum	Sayı %	20 %11.8	2 %15.4	0 %0.0	x²:11.431 p: 0.022
	Doğru	Sayı %	57 %33.5	2 %15.4	1 %5.9	
	Yanlış	Sayı %	93 %54.7	9 %69.2	16 %94.1	
Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır	Bilmiyorum	Sayı %	26 %15.3	7 %53.8	2 %11.8	x²:13.676 p: 0.008
	Doğru	Sayı %	29 %17.1	2 %15.4	2 %11.8	
	Yanlış	Sayı %	115 %67.6	4 %30.8	13 %76.5	
Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir	Bilmiyorum	Sayı %	23 %13.5	5 %38.5	1 %5.9	x²:9.532 p: 0.049
	Doğru	Sayı %	83 %48.8	7 %53.8	10 %58.8	
	Yanlış	Sayı %	64 %37.6	1 %7.7	6 %35.3	

lara göre doğru yanıt verme oranlarının arttığı belirlenmiştir. Devlet İstatistik Enstitüsü verilerine göre (2000); okuryazar kadınların %56'sını 35 yaş altı kadınlar oluşturmaktadır.¹² 35 yaş altındaki kadınların okuryazarlık oranının daha yüksek olması, bilgiye ulaşma yollarını daha iyi bilmeleri ve bu yolları daha yüksek oranda kullanmalarına neden olabileceği düşünülmektedir.

Öğrenim Durumu

Kadınların öğrenim durumlarına göre “Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir”, “Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır”, “Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir”, “Kadın eşi olmadan borçlanamaz, kredi çekemez”, “Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır”, “Aileler şüphelendiği

Tablo 6. Kadınların çalışma durumlarına göre “Ailenin Reisi Erkektir” önermesine verdikleri yanıtların dağılımı.

Önerme ve verilen yanıtlar		Çalışma durumu		Değer	
		Evet	Hayır		
Ailenin reisi erkektir	Bilmiyorum	Sayı	5	126	$\chi^2:7.946$ $p: 0.019$
		%	%35.7	%67.7	
	Doğru	Sayı	9	53	
		%	%64.3	%28.5	
	Yanlış	Sayı	-	7	
		%	-	%3.8	

takdirde kızlarına istedikleri zaman kızlık zarı muayenesi yaptırabilirler” önermeleri incelendiğinde; öğrenim durumu yükseldikçe kadınların önermelere doğru yanıt verme oranlarının arttığı, yanlış yanıt verme oranlarının ise azaldığı dikkati çekmektedir. Öğrenim durumu açısından gruplar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulun-

muştur ($p < 0.05$). Bu bulgu, öğrenim düzeyi yükseldikçe kadınların bilgiye ulaşma olanaklarının da arttığını göstermektedir. Eğitim kadınların öz saygılarının gelişmesine yardım eden ve kendilerine güvenlerini artıran önemli bir faktördür. Okuryazarlık bireylerin gerekli bilgilere ulaşmalarına yardım etmektedir. Bu durum kadınların da yeni seçeneklerin farkına varmalarına ve rasyonel kararlar verebilmelerine yardımcı olmaktadır.¹³ Bununla birlikte, değişen kanun maddelerinin yazılı ve görsel basında yer almasının, kadınların bu konuda bilgilenmelerini etkileyebileceği düşünülmektedir.

Medeni Durum

Kadınların medeni durumlarına göre “Evlilik içinde erkek kadınla istediği zaman ilişkiye girebilir”, “Evlilik dışı doğan bir çocuk, evlilik içi doğan çocuklarla aynı haklara sahiptir ve mirastan da eşit yararlanır”, “Kadın eşi olmadan borçlanamaz, kredi çekemez”, “Boşanma sonrası kadın isterse eski eşinin soyadını taşıyabilir”, “Te-

Tablo 7. Kadınların aile tiplerine göre önermelere verdikleri yanıtların dağılımı.

Önermeler ve verilen yanıtlar		Aile Tipi		Değer	
		Çekirdek	Geniş		
Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır	Bilmiyorum	Sayı	92	40	$\chi^2:8.461$ $p: 0.015$
		%	%60.5	%83.3	
	Doğru	Sayı	29	4	
		%	%19.1	%8.3	
	Yanlış	Sayı	31	4	
		%	%20.4	%8.3	
Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır	Bilmiyorum	Sayı	51	13	$\chi^2:6.048$ $p:0.049$
		%	%33.6	%27.1	
	Doğru	Sayı	57	12	
		%	%37.5	%25.0	
	Yanlış	Sayı	44	23	
		%	%28.9	%47.9	
Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir	Bilmiyorum	Sayı	103	30	$\chi^2:10.209$ $p: 0.006$
		%	%67.8	%62.5	
	Doğru	Sayı	45	11	
		%	%29.6	%22.9	
	Yanlış	Sayı	4	7	
		%	%2.6	%14.6	
Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez	Bilmiyorum	Sayı	96	22	$\chi^2:6.310$ $p: 0.043$
		%	%63.2	%45.8	
	Doğru	Sayı	38	14	
		%	%25.0	%29.2	
	Yanlış	Sayı	18	12	
		%	%11.8	%25.0	

Tablo 8. Kadınların yaşadıkları yerleşim yerlerine göre önermelere verdikleri yanıtların dağılımı.

Önermeler ve verilen yanıtlar			Yerleşim Yeri			Değer
			(n:200)			
			Köy	İlçe	İl	
Kadınlar resmi olarak 15 yaşında evlenebilirler	Bilmiyorum	Sayı	20	28	22	x²:16.206 p: 0.003
		%	%51.3	%36.4	%26.2	
	Doğru	Sayı	18	49	53	
		%	%46.2	%63.6	%63.1	
	Yanlış	Sayı	1	0	9	
		%	%2.6	%0.0	%10.7	
Kadın eşinin izni olmadığı sürece çalışamaz	Bilmiyorum	Sayı	34	55	49	x²:11.532 p:0.021
		%	%87.2	%71.4	%58.3	
	Doğru	Sayı	5	22	34	
		%	%12.8	%28.6	%40.5	
	Yanlış	Sayı	0	0	1	
		%	%0.0	%0.0	%1.2	
Kadın eşi olmadan borçlanamaz. kredi çekemez	Bilmiyorum	Sayı	28	48	36	x²:17.256 p: 0.002
		%	%71.8	%62.3	%42.9	
	Doğru	Sayı	3	19	35	
		%	%7.7	%24.7	%41.7	
	Yanlış	Sayı	8	10	13	
		%	%20.5	%13.0	%15.5	
Tecavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zarının yırtılması gerekir	Bilmiyorum	Sayı	19	50	49	x²:9.992 p: 0.041
		%	%48.7	%64.9	%58.3	
	Doğru	Sayı	11	19	30	
		%	%28.2	%24.7	%35.7	
	Yanlış	Sayı	9	8	5	
		%	%23.1	%10.4	%6.0	
İmam nikahı ile yaşamak suçtur, cezalandırılır	Bilmiyorum	Sayı	24	64	65	x²:13.279 p: 0.010
		%	%61.5	%83.1	%77.4	
	Doğru	Sayı	8	3	4	
		%	%20.5	%3.9	%4.8	
	Yanlış	Sayı	7	10	15	
		%	%17.9	%13.0	%17.9	

cavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zarının yırtılması gerekir”, “Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır”, “Gebeliğin 10. haftası dolana dek küretaj serbesttir” önermeleri incelendiğinde; evli kadınların dul ve bekar olan göre önermelere doğru yanıtlarının daha az, yanlış yanıtlarının ise daha fazla olduğu ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu bulunmuştur (**p< 0.05**). Türk toplumunda aile yapısı yıllar içinde değişerek geniş aile yapısından çekirdek aile yapısına dönüşmekle birlikte, toplumumuzda halen ataerkil aile yapısının izleri devam etmektedir.¹⁴ Bu bulgu, evli olan kadınların diğer kadınlara göre evliliğe geleneksel bakış açısıyla yaklaştıkları ve bu nedenle yanıtlarının diğerlerinden farklılaştığı düşünülmektedir.

Çalışma Durumu

Kadınların çalışma durumlarına göre “Ailenin reisi erkektir” önermesine çalışan kadınların çalışmayan kadınlara göre daha fazla doğru yanıt verdikleri dikkati çekmekte olup gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (**p< 0.05**). Kadınların çalışma hayatına katılmasıyla birlikte, Türk aile yapısındaki katı ataerkil yapı yerini kadınların daha fazla söz sahibi olduğu ve kararların ortak alındığı aile yapısına bırakmıştır.^{14,15} Bu bulgunun, çalışan kadının ailenin gelirine katkıda bulunması ve demokratik bir aile ortamının oluşturulması sebebiyle ailede daha fazla söz sahibi olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Aile Tipi

Kadınların aile tiplerine göre “Eğer tecavüz evli bir kadına yapılmışsa ceza ağırlaşır”, “Boşanma davası erkeğin ikamet ettiği yerde açılır”, “Kadın evli olduğu sürece sadece eşinin soyadını kullanabilir”, “Tecavüz eden kişi tecavüz ettiği kişiyle evlenirse ceza verilmez” önermeleri incelendiğinde; geniş ailede yaşayan kadınların çekirdek ailede yaşayan kadınlara göre daha az bilgiye sahip oldukları ve yanlış cevap oranlarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Gruplar arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0.05$). Geniş aile daha çok kırsal kesimde ve gecekondu bölgelerinde görülen bir aile tipidir. Geniş aile yapısı ataerkil olduğu için erkek söz sahibidir ve kadınların eğitim, çalışma ve kaynaklara ulaşım olanakları sınırlı olabilmektedir.^{16,17} Bu bulgunun, geniş ailede yaşayan kadınların bilgiye ulaşmada sıkıntı yaşamaları, kendilerine yeterince vakit ayıramamaları ve ailedeki kararlara katılmada yeterince söz sahibi olmamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Ayrıca geleneksel yapıya sahip olan geniş ailede namus kavramı önemli yer tutmaktadır.¹⁸ Bu yüzden kadınların önermelerde yer alan “tecavüz” ile ilgili maddelere verilen cevaplarının da etkilendiği ileri sürülmektedir.

Yerleşim Yeri

Kadınların yerleşim yerlerine göre “Kadınlar resmi olarak 15 yaşında evlenebilirler”, “Kadın eşinin izni olmadığı sürece çalışamaz”, “Kadın eş olmadan borçlanamaz, kredi çekemez”, “Tecavüz olayının suç olabilmesi için kızlık zarının yırtılması gerekir” önermelerine verdikleri yanıtlar incelendiğinde; ilde yaşayanların köy ve ilçede yaşayanlara göre doğru yanıtlarının daha yüksek oranda olduğu ve gruplar arasındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p < 0.05$). Kadınların yaşadıkları yerleşim yeri geliştikçe doğru yanıt oranının da arttığı dikkati çekmektedir. Bu durumun, ilde yaşayan kadınların bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma kaynaklarının daha zengin olmasından, kadınların eğitim, iş ve kendini geliştirme olanaklarının fazla olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda kırsal ke-

simde erken yaşta evliliklerin halen var olması, kadınların bu durumu normal olarak görmelerine yol açabilmektedir.^{16,17} Bu nedenle verilen cevapların etkilenmiş olabileceği ifade edilebilir.

Kadınların yerleşim yerlerine göre “İmam nikahı ile yaşamak suçtur, cezalandırılır” önermesine verdikleri yanıtlar incelendiğinde; tüm yerleşim yerlerindeki kadınların çoğunluğunun bu önerme hakkındaki bilgilerinin yetersiz olduğu belirlenmiştir. Kadının imam nikahı ile yaşaması, resmi nikahla edinilen haklardan yararlanmasını kısıtlamakta ve evlilik birliği içinde güç sahibi olmasını engellemektedir.¹⁹ Kadınların bu konuya duyarlı olmaları için öncelikle bu konudaki bilgilerinin yeterli olması gerekmektedir.

Sonuç

Kadın sağlığının sosyal, ekonomik ve siyasi boyutunun iyileştirilebilmesi için kadınların değiştirilen kanunlardan haberdar edilmesi ve kanunların uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle değişen kanunlardan bireylerin, özellikle de kadınların haberdar edilmesi konusunda hemşireye önemli sorumluluklar düşmektedir. Bu çalışmada da 15 yaş ve üzeri kadınların, Yeni Türk Medeni Kanunu, Yeni Türk Ceza Kanunu ve Ailenin Korunmasına Dair Kanunun kadın sağlığını ilgilendiren bölümlerine ilişkin bilgi düzeylerinin çoğunlukla yanlış ya da yetersiz olduğu belirlenmiştir. Bu bulgular ışığında; eğitim ve danışmanlık rolü olan hemşirelerin, kadınları “kadın sağlığını” etkileyen kanun maddeleri konusunda bilgilendirilmeleri ve bu bilgilerini uygulamaya aktarabilmeleri için desteklemeleri önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Ökçesiz H. Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Argümanlarının Hukuk Uygulamasına Kullanılma Olanakları. HFSA 8. Kitap. İstanbul: İstanbul Barosu Yayını; 2003. s:127-135.
2. Kılıçoğlu A. Kadın ve Çocuk Hakları Açısından Yeni Türk Medeni Kanunu. T.C. Ankara: Başbakanlık KSSGM Yayınları; 2003.
3. Ankara TCK Kadın Platformu. Türk Ceza Kanunu Kadınlara Neler Getiriyor? Ankara: Kalan Yayınları; 2005.
4. Düvenci N. Ailenin Korunmasına Dair Kanun ve Yeni Medeni Kanuna İlişkin Uygulama Sorunları. I. Bölüm. İstanbul: İstanbul Barosu Yayını; 2003. s:23-52.

5. Şentürk S. Hemşirelikte Deontoloji. 1. Basım. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevi; 1986.
6. Söylemez D. Hemşirelik. www.sabem.saglik.gov.tr/kaynaklar/759_2hemsirelik_meslegi.pdf (erişim tarihi:12/10/06).
7. Geylan R (ed) Hemşirelikte Kişiler arası İlişkiler. İçinde: AÜ AÖF. Ders Kitapları. Eskişehir: Yayın No: 102/HKİ; 1991 s.9.
8. Milde F ve ark. Competence to Provide Health Education; Perception of Nursing Students and Faculty, Journal of Nursing Education 1991;30.
9. Güler Ç, Akın L. Halk Sağlığında Temel Bilgiler. Ankara: Güneş Kitapevi Ltd. Şti; 1995.
10. Avrupa Birliği T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Üreme Sağlığı Programı. Araştırma Ve Eğitim Yoluyla Halk Sağlığının İyileştirilmesi PHASE Projesi Sonuç Kitapçığı. Ankara: 2006.
11. Akın A, Esin Ç, Çelik K. Kadının Sağlık Hakkı ve Dünya Sağlık Örgütü'nün Avrupa'da Kadın Sağlığının İyileştirilmesine Yönelik Stratejik Eylem Planı; 2003.
12. Devlet İstatistik Enstitüsü Eğitim İstatistikleri; 2000.
13. Smyke P. Women and Health. London: Zed Books Ltd; 1991.
14. Tezcan M. Cumhuriyetten Günümüze Türk Ailesinin Dünü-Bugünü, Geleceği (Sosyo-Kültürel Açıdan). İçinde: AK Birgül ed., V. Türk Kültürü Kongresi, Cilt XV. Gelecek-Görenek, Örf-Adet, Giyim-Kuşam. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları; 2005.
15. Tunç Aİ. Van'da Kadın Sorunları ve Eğitim. Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi 2004;1(1).
16. Dönmezer S. Sosyoloji. Genişletilmiş 8. Bası. Ankara: Savaş Yayınevi; 1982.
17. Giddens A. Sosyoloji. Ankara: Ayraç Yayınevi; 2000.
18. Kadının Sosyo-Ekonomik Yaşamındaki Yeri www.genelis.org.tr/kadin2004.doc (erişim tarihi: 15/10/2006).
19. İlkaracan P. Doğu Anadolu'da Kadın ve Aile. Bilanço 98: 75 Yılda Kadınlar ve Erkekler. İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları; 1998. s: 73-192.